

Corona-virus (COVID-19) og CLL patienter

Udtalelse fra CLL Advocates Network

Den 9. januar 2021 (6. version – opdateret iht. nuværende guidelines)

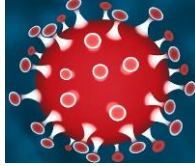
I skrivende stund, har verden håndteret infektioner pga. Corona-virus SARS-CoV2 også kendt som COVID-19 i et år tid. Næsten al indberettet viden har ikke været med kræftpatienter. Der er meget få data på CLL og COVID19, men informationer og guidelines ændrer sig hastigt og vi får mere viden.

[CLL Advocates Network's](#) største ønske er, at yde ekstra rådgivning til især CLL patienter, og denne udtalelse vil hovedsageligt henvender sig til en speciel gruppe af læsere og lede til pålidelige kilder, man kan regne med jævnlige opdateret.

Vi vil dog gerne dele pålidelig viden om COVID-19, som vi ved er sikre på nuværende tidspunkt. Denne udtalelse vil også gerne informere om nyeste Covid19 vacciner, links omhandler også sikkerheden, immunsystemets udfordringer og hvem der evt. prioriteres til at have vaccinen.

OPLYSNINGER

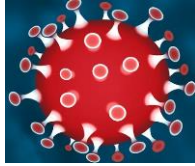
- Kræftpatienters og især CLL patienter er generelt særlig udsatte og har højere risiko for at have et kompliceret forløb med COVID-19.
- Mange CLL patienter har måske en mild infektion og mange vil måske komme nemt over infektionen, men senfølger er ikke kendt endnu, da alle data endnu ikke er tilgængelige. Tidlige data fortæller, at CLL patienter som er diagnosticeret med Covid19 har en stor risiko for komplikationer, og blive indlagt og evt. død til følge.
- SARS-CoV2 dannes først og fremmest via luften (via bærere af virus, hosten, nysen, råben). Smitten kan også ske indirekte gennem berørte overflader eller genstande forurenet med virus fra en inficeret person, efterfulgt af berøring af munden, næsen eller øjnene ([læs WHO Reference og detaljer](#)).
- Virus kan også spredes via luftbårne partikler, der kan blive hængende i luften.
- Mennesker kan sprede infektion, selvom de har meget få eller milde symptomer.

- Praksis om god personlig hygiejne og efterfølgende overholdelse af Sundhedsmyndighedernes retningslinjer har vist at være det mest effektive middel mod COVID-19.
 - At bære en velsiddende maske og andet beskyttende udstyr. Polstringen og flere lag vigtig for masken er effektiv
 - Ofte og grundig håndhygiejne med mindst 60% alkohol og håndvask
 - Nys og host i ærmet/albue
 - Hold overflader rene og desinficerede
 - Undgå berøring af ansigtet når dine hænder ikke er vasket grundigt
 - Undgå personlig kontakt som knus, kram og håndtryk
 - Undgå store forsamlinger
 - Hold fysisk afstand, mindst 1 - 2 meter og bær maske – begge formindsker risikoen for smitte.
 - Vælg udendørs områder frem for indendørs da sidstnævnte betyder større risiko for smitte (der er mindre ventilation, svært at holde folk fra hinanden).
 - Få andre til at købe ind, arbejd hjemmefra hvis muligt, men det kommer også an på hvor mange smittede der er i din kommune.
 - Undgå offentlige transportmidler og anden form for unødvendige rejser.
- Vi lærer mere for hver dag, og behandlinger bliver bedre, men SARS-CoV2 forbliver smitsom og er en dødelig sygdom. Viden beviser det forbliver et stykke tid i store dele af samfundet. Derfor skal CLL patienter være påpasselige.

COVID19 VACCINATION

Udviklingen af effektive vacciner er meget vigtigt for at beskytte de mest sårbare mod livstruende infektioner. en sikker og effektiv vaccine mod Covid19 er vigtig i kampen mod pandemien. Kapløbet om at fremstille vacciner mod Covid19 bevæger sig hurtigt. Der er startet over 200 vaccine projekter mod SARS-CoV-2, over 50 forskellige slags kandidater indenfor kort tid. Se [WHO's landscape of COVID-19 candidate vaccines](#)). Pga. behovet for hurtig udvikling af Covid19 vacciner, hidtil uset finansielle investeringer og videnskabelige samarbejde har ændret ved hvordan vacciner udvikles. Nogle af de trin i forsknings- og udviklingsfremskridt, der normalt sker efter hinanden, har været eller sker parallelt. WHO sikrer at forskning og udviklingsprocessen er blevet fremskyndet uden kompromisser og

strengt kliniske forsøg er overholdt, de sikrer at nye tiltag ikke slækker på kravene på sikkerheden.

Med succesfuld godkendelse af de første vacciner siden december 2020 og vaccinationsprogrammer der er startet i nogle lande, er diskussionen om sikkerhed og effekt samt spørgsmål om, hvem der skal prioriteres i vaccinationsprogrammerne i fuld sving.

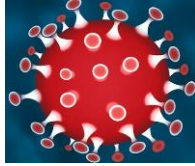
Der er stadig mange usikkerheder. Dog er der stor enighed blandt lægefagligt team, at på nuværende tidspunkt er de nye vacciner mod Covid19 godkendt og vurderet som sikkert for patienter med immundefekt. Det er blevet testet i ældre personer, som har en svagt immunforsvar, og i personer i høj risiko. Personer der har deltaget i kliniske forsøg har været klar over alvoren i at opdage bivirkninger blandt den sårbare befolkning. De godkendte vacciner virker på samme måde for blodkræftpatienter.

Der er dog usikkerheder som disse:

- Hvor længe holder immuniteten?
- Forhindrer vaccine overførsel af virus fra en smittet person til en rask? Der er behov for flere analyser for at vide, hvor meget mindre person til person overførsel kan tilskrives vaccinen.
- Hvor mange gange skal man have vaccinen?
- Hvordan reagerer vaccinen i forskellige grupper?
- Osv.

Hvad betyder dette specifikt for CLL patienter?

1. Der er bred enighed blandt CLL eksperterne, at når vacciner bliver leveret i forskellige lande, bør CLL patienter få vaccinen som også de der bor under samme tag som patienten med CLL med godkendelse fra egen læge.
Speciel sag: Væsentlig historik for allergisk reaktion ved at få vaccine, medicin eller mad, og de som er i kemoterapi behandling bør få speciel vejledning før man modtager vaccination.
2. Personer der får immundæmpende medicin har tendens til generelt mindre respons af vaccinen, som fortæller at vaccinen er mindre effektiv på patienter med CLL og andre patienter der får immundæmpende behandling. Trods det anbefaler eksperter, at lidt beskyttelse er bedre end ingen. Det er også vigtigt at fortælle at patienter skal have begge doser af vaccinen for at opnå mest mulig beskyttelse og lang tids immunitet.

3. I [practical guidelines for managing CLL in COVID-19 pandemic, the UK CLL Forum](#) anbefales CLL patienter at få en inaktiv vaccine mindst to uger før de får vaccine mod Covid19 og bør isoleres fra børn der har fået influenzavaccine 7 dage før.
4. Vaccination ændrer ikke på sædvanlig adfærd med at udvise påpasselighed ved at bære maske, social afstand, og strikt håndhygiejne. CLL patienter har derfor brug for fortsat isolation og følge ovenstående hygiejneregler, mens der stadig er inficerede i deres lokalområde.

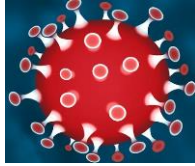
FIND GENERELLE OPLYSNINGER PÅ VACCINATIONER OG COVID19 VACCINER FOR BLODKRÆFTPATIENTER RAMT AF IMMUNRELATEREDE SYGDOMME.

Generel information om Covid-19 vaccination, adgang til vaccination og prioriteret grupper

- [Sundhedsstyrelsens retningslinjer](#)
- [Sundhedsstyrelsen retningslinjer for sårbare personer](#)
- [Sundhedsstyrelsens kalender for vaccination](#)
- [WHO's \(World Health Organization\) COVID-19 vaccines page](#)
- [WHO's information on vaccine access and allocation](#)
- [WHO's draft landscape of COVID-19 vaccine candidates](#)
- [Advice from the British Joint Committee on Vaccination and Immunisation \(JCVI\) on the groups that should be prioritised for vaccination](#)
- [The CDC's \(USA\) info section on COVID-19 vaccines](#)
- [The Canadian Governments' Recommendations on the use of COVID-19 vaccines\(s\)](#)
- [Article published in The Lancet Microbe: "COVID-19 vaccines: the pandemic will not end overnight"](#)

Information om Covid-19 vaccination for patienter med immundefekt, og som lider af hæmatologiske sygdom

- [Dansk Hæmatologisk Selskab](#)
- [Kræftens Bekæmpelse, Forskning om corona hos hæmatologiske patienter](#)
- [DMCG \(Dansk multidisciplinære cancer grupper\)](#)
- [Kræftens Bekæmpelse](#)
- [Leukaemia Care's COVID-19 vaccination FAQs](#)
- [The CLL Support's statement](#)

- [The UK CLL Forum's practical guidelines for managing CLL in COVID-19 pandemic, the UK CLL Forum](#)
- [Blood Cancer UK's COVID-19 vaccine and blood cancer statement](#)
- [ASH's \(American Society of Hematology\) COVID-19 and Vaccines FAQ](#)
- [The German DGHO's advice on vaccination for patient suffering from haemato-oncological diseases](#) (German Society of Haematology and Oncology)
- [Dr. Koffman from CLLAN's member, the CLL Society \(USA\), on COVID-19 Vaccines - 12/2020](#)
- [Interview with CLL-expert Dr. Anthony Mato, regarding the question whether CLL Patients should get the COVID-19 vaccine when it's available?](#)
- [Webinar: CLL Support and UK CLL Forum's Update on the COVID Vaccine Rollout \(date: 16 Dec 2020\)](#)

VIGTIG INFORMATION: CLL Advocates Network planlægger at holde et webinar om "COVID-19 vaccinationer for CLL, blodkræft- og andre patienter med immundefekt – Immunforsvar relaterede emner. Læs nyhedsbrev (dato, oplægsholdere, osv.) på vores [hjemmeside](#)

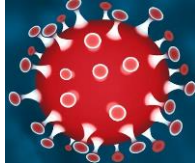
FORSTÅELSE AF STRATEGIER

Udbruddet af Coronavirus har medført store omvæltninger i dagligdagen, som vi kender den, og vi skal alle tilpasse os de nye omstændigheder. CDC ([LINK](#)) er vejledninger til, hvordan man håndterer hverdagen med daglige gøremål som indkøb, benyttelse af offentlig transport, rejser (hvor og når muligt) osv..

COVID-19 medfører problemstillinger omkring, hvordan man forholder sig til de nye foruroligende forhold og sårbare mennesker. COVID-19 udvikler sig hurtigt og ændrer konstant karakter, hvilket kan opfattes som en ond spiral, hvorfor det er vigtigt at udvikle strategier om, hvordan man overkommer stressfaktorer i forbindelse med pandemien.

Nedenstående finder du hjemmesideadresser med tips og råd til, hvordan du bedst muligt tager hånd om din egen mentale tilstand (jeg tænker, der bør stå "fysiske og psykiske tilstand", men jeg kan ikke se de pågældende websites)

- [WHO \(#Healthy at Home - Looking after our mental health\)](#)
(Information available in various languages)

- [Psychology Today \(7 Ways to Cope With COVID-19\)](#)

ANDRE UDVALGTE OG PÅLIDELIGE KILDER TIL INFORMATIONER

COVID-19 og CLL specifik information

- [ASH \(American Society of Hematology\) FAQs](#)
- [CLL Society COVID-19 updates](#)
- [UK CLL Forum website](#)

COVID-19 og kræft information

- [Blood cancer UK](#)
- [Cancer research UK](#)
- [Leukaemia Care UK](#)
- [NIH \(National Institutes of Health\) USA](#)
- [ASCO \(American Society of Clinical Oncology\):](#)
- [German DGHO \(German Society of Haematology and Oncology\)](#)
- [Onkopedia \(a guideline portal for practising doctors in Germany, for CLL-specific information see chapter 6.2.13 Chronische Lymphatische Leukämie \(CLL\)\)](#)

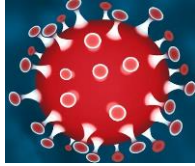
General COVID-19 information & information for den sårbare befolkning

- [CDC \(Center for Disease Control USA\)](#)
- [WHO \(World Health Organization\)](#)
- [UW \(Univ. of Washington\) IDEA program- Treatment and Clinical Trials](#)
- [Johns Hopkins COVID-19 Dashboard mapping global cases](#)
- [Government of Canada](#)

[CLL Advocates Network](#) tilbyder ingen medicinsk rådgivning. Vi beder dig om, at tjekke anbefalinger med din behandlende læge og sygehus!

TAG ANSVAR FOR DIG SELV OG ANDRE

Det bliver i stigende grad borgerne eget ansvar og pligt at iagttage eget og andres helbred ved at være opmærksom på risiko for smitte og mindske spredning af COVID-19 VIRUS, hvilket især gør sig gældende for personer med nedsat immunforsvar.

HJÆLP OS VENLIGST VED AT:

- Hjælpe sundhedsmyndigheder og andre aktører ved at brede kendskab
- Påpege særlige forholdsregler og risici særligt for hæmatologiske patienter
- Dele budskaber om viden og forholdsregler

Pas godt på dig selv!

CLL Advocates Network Team

Kontakt os på info@clladvocates.net

Tag os på [Twitter](#) or [Facebook](#)!